	Faza inwentaryzacji projektu GEF w Polsce MATERIAŁY ROBOCZE DO SPORZĄDZENIA PROFILU TZO W POLSCE <i>(do ograniczonego korzystania)</i>	GF/POL/INV/R.23
---	---	-----------------

Wyniki inwentaryzacji PCB

Wiesława Bogutyn

Warszawa, czerwiec 2003 r.

Niniejszy raport nie był redagowany. Został odtworzony w takiej postaci, w jakiej został przekazany do Instytutu Ochrony Środowiska przez Autora (Autorów)

W pracy przedstawiono wyniki inwentaryzacji PCB wynikającej z wejścia w życie:

- rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2002 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska,
- rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 września 2002 r. w sprawie określenia urządzeń, w których mogły być wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska.

Wejście w życie w 2002 r. dwóch ww. rozporządzeń Ministra Gospodarki, poświęconych problematyce PCB, wprowadziło m.in. obowiązek:

- poddania urządzeń i instalacji przeglądom w celu stwierdzenia obecności PCB,
- oznaczenia zawartości PCB metodą chromatografii gazowej,
- oznakowania i zinwentaryzowania, poddanych przeglądom i oznaczeniu zawartości, urządzeń i instalacji.

Datę graniczną dla wykonania tego obowiązku ustalono w przepisach na dzień 31 grudnia 2002 r.

W rok po publikacji przepisów, zwrócono się do urzędów wojewódzkich o przekazanie danych zawierających informacje, które posiadacze urządzeń i instalacji z PCB zobowiązani byli przekazać wojewodom do końca 2002 r.

Materiały, przekazały wszystkie urzędy wojewódzkie, do których się zwrócono.

Generalnie, poza nielicznymi wyjątkami jak np. w przypadku województwa Dolnośląskiego, łódzkiego czy Zachodniopomorskiego, otrzymane dane miały charakter bardzo szczegółowy, wyszczególniający pojedyncze urządzenia zawierające PCB.

Mimo, że rozporządzenie wymaga określonej formy przedłożenia organom administracji informacji o posiadanych urządzeniach, która została określona w akcie, dane były zróżnicowane, gdyż używano różnych jednostek dla wykazywanej masy PCB. Najczęściej używaną jednostką był kilogram niemniej jednak pojawiały się dane w litrach lub sztukach urządzeń bez określenia masy lub objętości, co stwarzało trudności dla poprawnego oszacowania ilości PCB.

Innym wymogiem rozporządzenia jest opisanie stanu urządzenia zawierającego PCB, zgodnie ze wzorem dokumentu. W rubryce przeznaczony do tego celu posiadacze urządzeń najczęściej używali określeń „urządzenie sprawne pracujące”, „urządzenie sprawne - rezerwa”, „urządzenie sprawne magazynowane”, „urządzenie niesprawne” „odpad przeznaczony do unieszkodliwienia”. W dwóch przypadkach (Województwo Łódzkie i Zachodniopomorskie) przekazane dane nie były uzupełnione o informacje o stanie urządzeń, jedynie wskazywały nazwę i ich masę lub dane o sztukach.

Wielu właścicieli urządzeń przekazało zbiorcze informacje o posiadanych urządzeniach bez uprzedniego poddania ich przeglądom dla wykrycia zawartości PCB. Dla przykładu z Województwa Małopolskiego przekazano listę 3001

transformatorów jedynie podejrzanych o zawartość PCB dodatkowo bez określenia ich masy.

W sporadycznych przypadkach podawano w jednostkach [ppm] zawartość PCB poniżej dopuszczalnej normy (50)

Dla niniejszego opracowania takie urządzenia również potraktowano jako urządzenia zawierające PCB.

W świetle powyższego przyjęto następującą metodologię opracowania danych:

1. Przyjęto następującą klasyfikację dla poszczególnych rodzajów urządzeń

Transformatory	Kondensatory	inne
		<ul style="list-style-type: none"> - wyłączniki - magazynowany olej - rozruszniki - przełączniki

2. W danych pochodzących z dwóch województw: Małopolskiego i Wielkopolskiego zostały przekazane od posiadaczy dane zbiorcze o wszystkich rodzajach urządzeń stąd w tabelach zawierających masy urządzeń dopisano rubrykę dodatkową: „transformatory kondensatory oraz inne, podane razem (bez podziału na poszczególne grupy).

3. Dla określenia ilości PCB przyjęto najczęściej powtarzającą się jednostkę masy - kilogram.

4. W stosunku do PCB podanego w litrach przyjęto przeliczenie: $1\text{dm}^3 = 1\text{kg}$

5. W celu scharakteryzowania stanu urządzeń będących na terenie kraju przyjęto następującą klasyfikację:

Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
urządzenia będące w użytkowaniu	urządzenia niepracujące w chwili dokonywania inwentaryzacji, w tym urządzenia magazynowane oraz określone jako rezerwowe	urządzenia niepracujące z uwagi na usterki zarówno mechaniczne jak i elektryczne. Ponadto do tej grupy sklasyfikowano magazynowany olej transformatorowy.

6. Urządzenia, dla których nie podano masy opisano w sztukach wg następującego schematu:

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	
kondensatory	
inne	

7. Urządzenia wyszczególnione w ewidencji w sztukach nie wliczono w masę urządzeń - podano dla nich ilość w sztukach jako informację dodatkową.
8. Otrzymane dane zostały zestawione w układzie poszczególnych województw oraz w zestawieniu dla całego kraju.

Komentując zebrane informacje o ilości obecnego w Polsce PCB, bądź to w formie pracujących jeszcze urządzeń bądź uszkodzonych - stanowiących odpady, należy uwzględnić dwie kwestie.

Po pierwsze zobowiązani przepisem przedsiębiorcy, chcąc dotrzymać terminu 31 grudnia 2002 r. i nie mieć kłopotów, w informacjach składanych właściwym wojewodom, niejako na wyrost, deklarowali posiadanie urządzeń i instalacji zawierających lub mogących zawierać PCB - pozostawiając sobie w kolejnym roku czas na weryfikację złożonych danych. Stąd też sumaryczne dane na podstawie tych informacji mogą być zawyżone.

Z kolei po drugie - osoby fizyczne, niebędące przedsiębiorcami, informacje o posiadanych (wykorzystywanych) PCB zobowiązane są składać wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi, zaś ci - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 9 października 2002 r. w sprawie sposobu przedkładania wojewodzie informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska - mają obowiązek przedłożyć informacje do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, począwszy od danych za rok 2003. Tak więc informacje za 2003 rok przedkładane będą wojewodzie w I kwartale 2004 r.

To powoduje, że dane o ilości PCB pozostające w rękach osób fizycznych, według stanu na koniec roku 2002 są nieoszacowane.

Reasumując, rzetelne oszacowanie ilości PCB w Polsce, uwzględniające ilość pozostającą w posiadaniu zarówno przedsiębiorców jak i osób fizycznych, będzie możliwe po I kwartale 2004 r., kiedy pojawią się dane od osób fizycznych i skorygowane dane od przedsiębiorców.

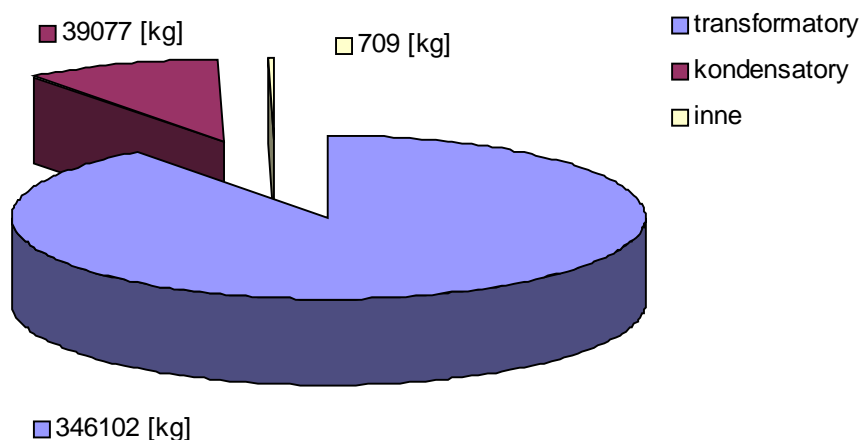
Województwo Dolnośląskie

Zestawienie urządzeń zawierających PCB

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	346102	343542	2560	0
kondensatory	39077	33257	5820	0
inne	709	404	305	0
razem	385888	377203	8685	0

Województwo Dolnośląskie

masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

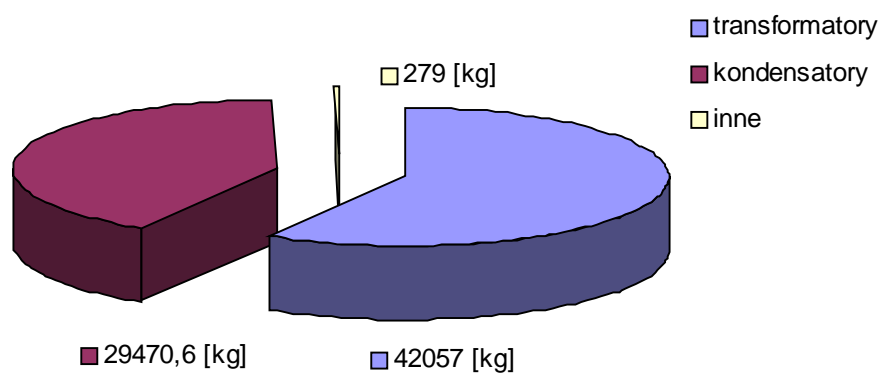
Urządzenia razem - 385,9 Mg

Województwo Kujawsko-Pomorskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	42057	38651	3406	0
kondensatory	29470,6	22908,5	4211,9	2350,2
inne	279	279	0	0
razem	71806,6	61838,5	7617,9	2350,2

Województwo Kujawsko-Pomorskie

masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 71,8 Mg

Województwo Lubelskie

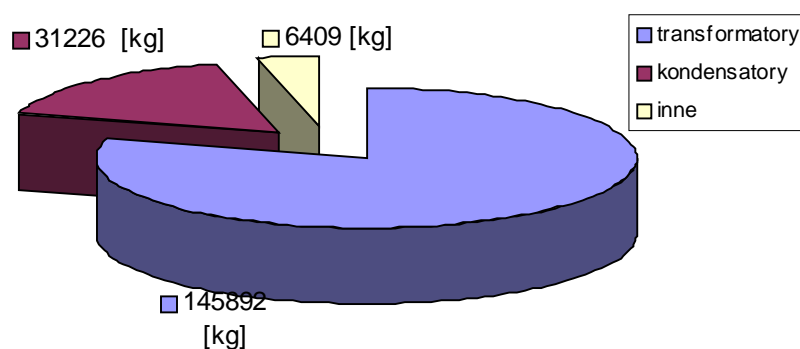
Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	145892	137222	8000	670
kondensatory	31226	28812	1224	1190
inne	6409	5278	831,5	300
razem	183527	171311	10056	2160

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	9
kondensatory	0
inne	13
razem	22

Województwo Lubelskie

masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 183,5 Mg oraz 22 sztuki urządzeń, co do których nie określono masy PCB

Województwo Lubuskie

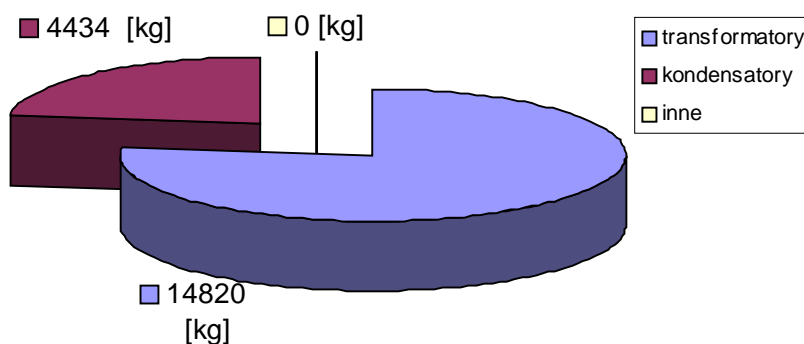
Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	14820	13320	1500	0
kondensatory	4434	3368	1065,5	0
inne	0	0	0	0
razem	19254	16688	2566	0

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	16
kondensatory	0
inne	0
razem	16

Województwo Lubuskie

masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 19,3 Mg oraz 16 sztuk urządzeń, co do których nie określono masy PCB

Województwo Łódzkie

Zestawienie masowe urządzeń zawierających PCB

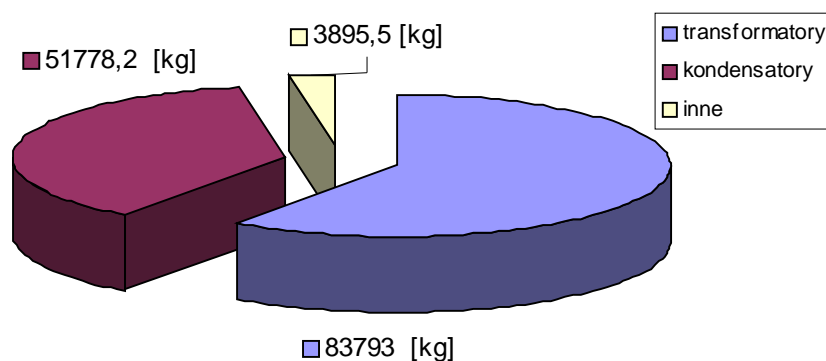
Urządzenia PCB	masa [kg]
transformatory	83793
kondensatory	51778,2
inne	3895,5
razem	139467

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	3423
kondensatory	1234
inne	215
razem	4872

Województwo Łódzkie

masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje
(z wyłączeniem ilości podanej w sztukach)

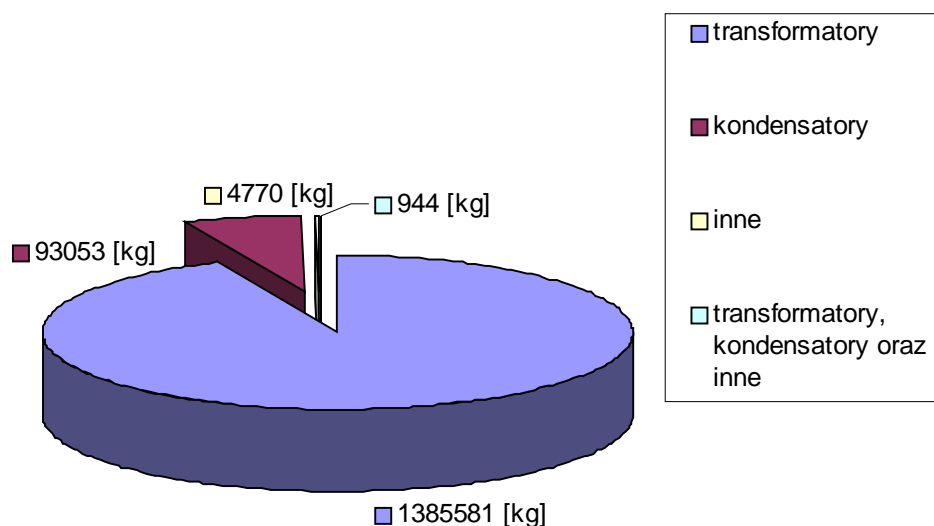
Urządzenia razem - 139,5 Mg oraz 4872 sztuki urządzeń,
co do których nie określono masy PCB

Województwo Małopolskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	1385581	1349140	26885	9556
kondensatory	93053	74197	11663	7193
inne	4770	4307	80	383
transformatory, kondensatory oraz inne, podane razem (bez podziału na poszczególne rodzaje)	944			
razem	1484348	1427644	38628	17132

Ponadto wykazano w inwentaryzacji 3001 transformatorów podejrzanych o zawartość PCB

Województwo Małopolskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 11484,3 Mg

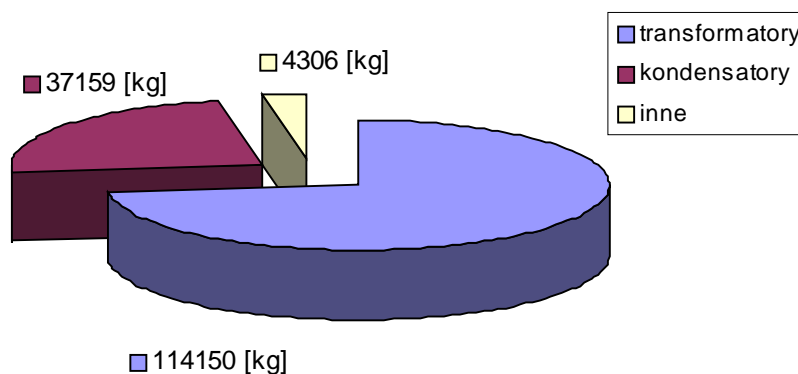
Województwo Mazowieckie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	114150	84993	10312	18845
kondensatory	37159	30196,9	3200	3762,4
inne	4306	3491	610	205
razem	155615	118681	14122	22812

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	
kondensatory	6
inne	17
razem	23

Województwo Mazowieckie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 155,6 Mg oraz 23 sztuki urządzeń,
co do których nie określono masy PCB

Województwo Opolskie

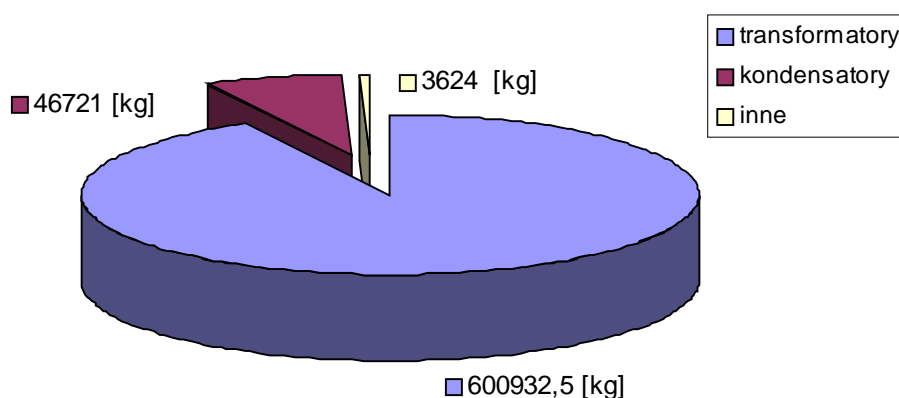
Zestawienie masowe urządzeń zawierających PCB

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	600932,5	600932,5	0	0
kondensatory	46721	41983	2073	2665
inne	3624	3624	0	0
razem	651278	646540	2073	2665

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	512
kondensatory	8
inne	53
razem	573

Województwo Opolskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje
(z wyłączeniem ilości podanej w sztukach)

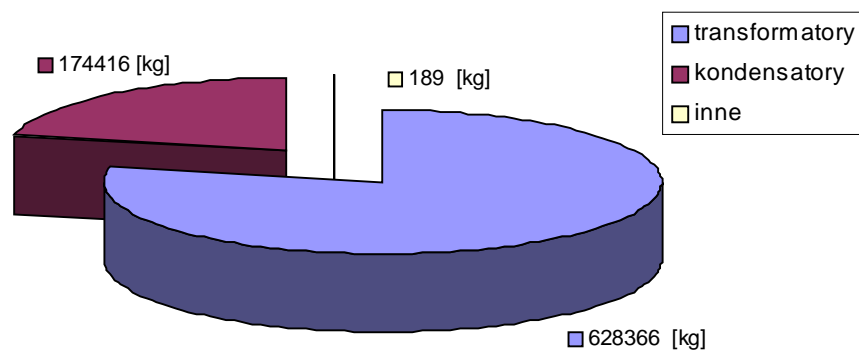

Urządzenia razem - 651,3 Mg oraz 573 sztuki urządzeń,
co do których nie określono masy PCB

Województwo Podkarpackie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	628366	588368	38153	1845
kondensatory	174416	169963,4	2468,5	1984
inne	189	126	63	0
razem	802971	758457	40685	3829

Województwo Podkarpackie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 803,0 Mg

Województwo Podlaskie

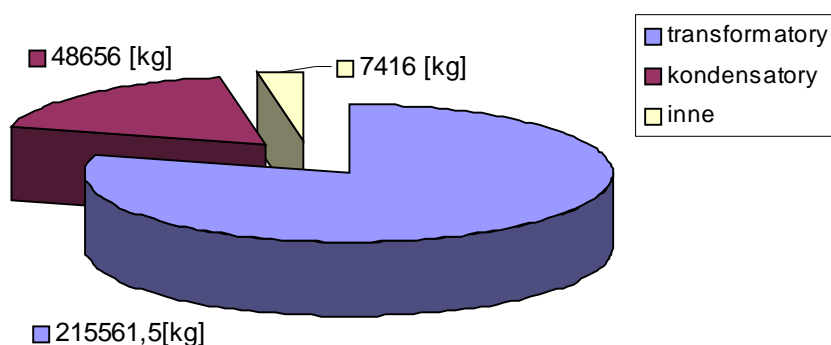
Zestawienie masowe urządzeń zawierających PCB

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	215561,5	159467,5	50363	5731
kondensatory	48656	46756,9	1333	566
inne	7416	4421	2995	0
razem	271633	210645	54691	6297

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	26
kondensatory	307
inne	12
razem	345

Województwo Podlaskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje
(z wyłączeniem ilości podanej w sztukach)

Urządzenia razem - 271,6 Mg oraz 345 sztuk urządzeń,
co do których nie określono masy PCB

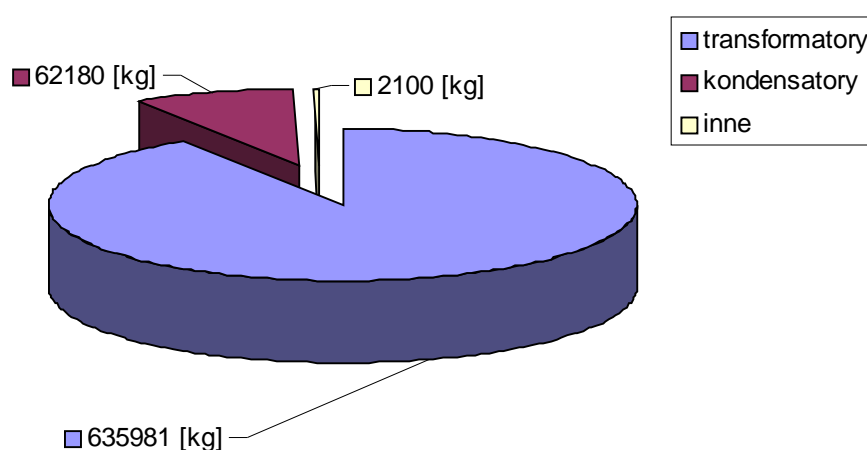
Województwo Pomorskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	635981	609746	22385	3850
kondensatory	62180	54547	2028	5605
inne	2100	2100	0	0
razem	700261	666393	24413	9455

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	2
kondensatory	390
inne	0
razem	392

Województwo Pomorskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

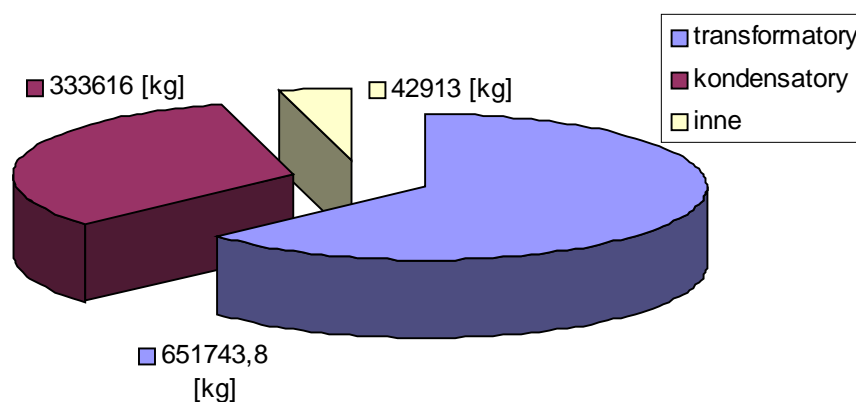

Urządzenia razem - 700,3 Mg oraz 392 sztuki urządzeń, co do których nie określono masy PCB

Województwo Śląskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	651743,8	640571,8	11172	0
kondensatory	333616	300097,88	12487,5	21030,53
inne	42913	42813	100	0
razem	1028273	983483	23760	21031

Województwo Śląskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 1.028,3 Mg

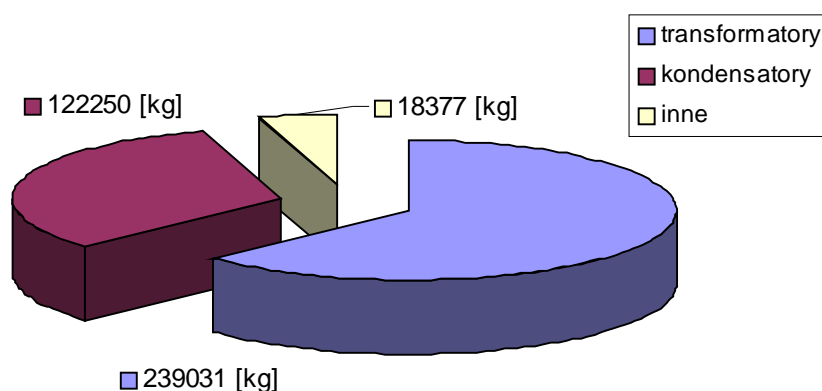
Województwo Świętokrzyskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	239031	234131	4900	0
kondensatory	122250	119225,5	925	2099
inne	18377	18377	0	0
razem	379658	371734	5825	2099

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	1
kondensatory	12
inne	0
razem	13

Województwo Świętokrzyskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 379,7 Mg oraz 13 sztuk urządzeń,
co do których nie określono masy PCB

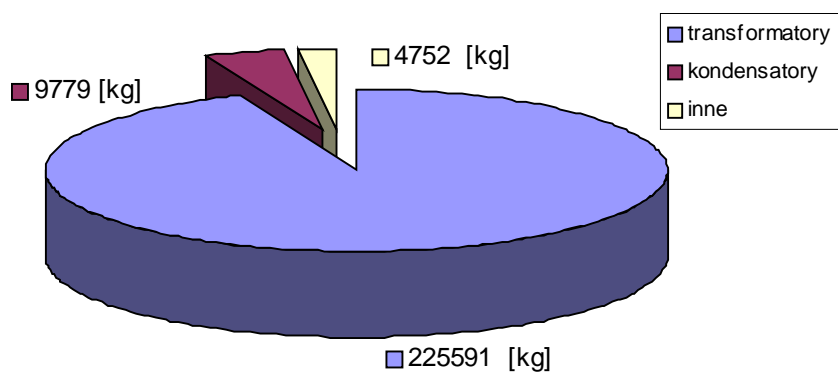
Województwo Warmińsko-Mazurskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	225591	208082	17509	0
kondensatory	9779	8087,34	295	1397
inne	4752	4752	0	0
razem	240122	220921	17804	1397

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	1961
kondensatory	
inne	0
razem	1961

Województwo Warmińsko-Mazurskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 240,1 Mg oraz 1961 sztuk urządzeń, co do których nie określono masy PCB

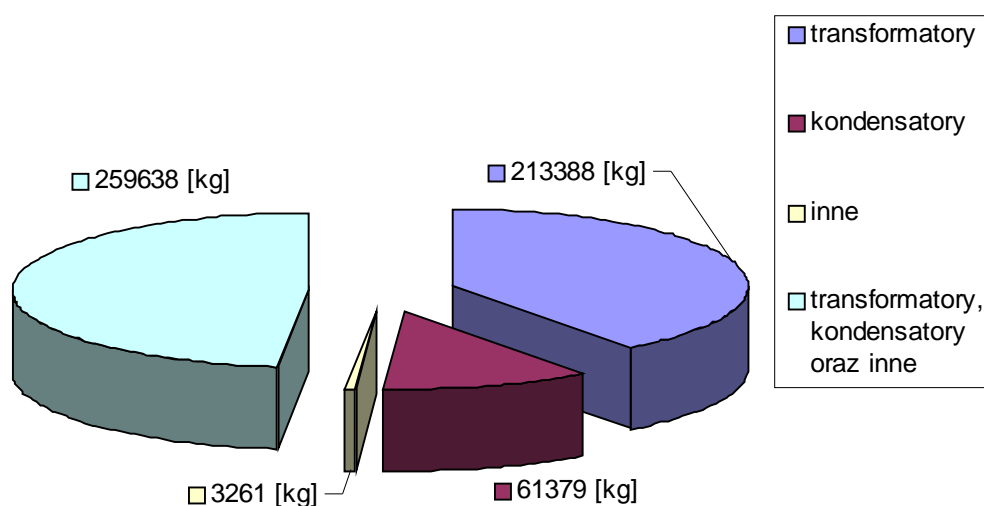
Województwo Wielkopolskie

Urządzenia PCB	Masa urządzeń [kg]	Urządzenia sprawne pracujące [kg]	Urządzenia sprawne niepracujące [kg]	Urządzenia uszkodzone (odpady) [kg]
transformatory	213388	210926	1977	485
kondensatory	61379	58240,01	338,29	2800,5
inne	3261	1302	115	1844
transformatory, kondensatory oraz inne, podane razem (bez podziału na poszczególne rodzaje)	259638			
razem	537666	270468	2430	5130

Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB

Urządzenia PCB	ilość [sztuki]
transformatory	4
kondensatory	0
inne	0
razem	4

Województwo Wielkopolskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje
(z wyłączeniem ilości podanej w sztukach)

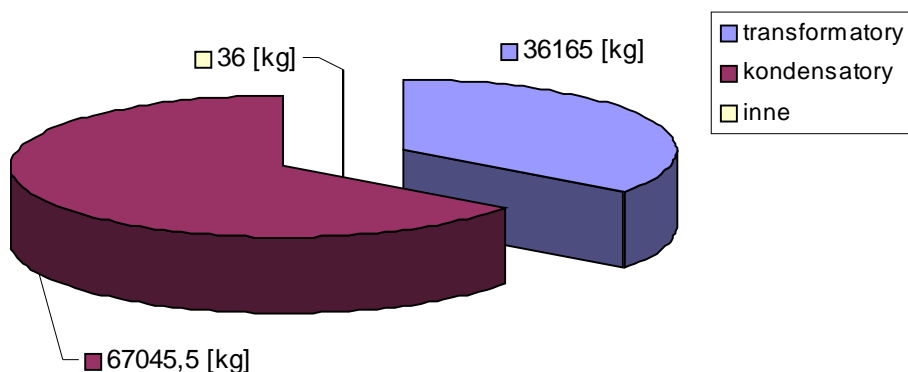

Urządzenia razem - 537,7 Mg oraz 4 transformatory, co do których nie określono masy PCB

Województwo Zachodniopomorskie

Urządzenia PCB	masa [kg]
transformatory	36165
kondensatory	67045,5
inne	36
razem	103247

Województwo Zachodniopomorskie
masa urządzeń zawierających PCB z podziałem na ich rodzaje

Urządzenia razem - 103,2 Mg

Zestawienie dla Polski wg województw

		Województwo Dolnośląskie	Województwo Kujawsko-Pomorskie	Województwo Lubelskie	Województwo Lubuskie	Województwo Łódzkie	Województwo Małopolskie	Województwo Mazowieckie	Województwo Opolskie	Województwo Podkarpackie	Województwo Podlaskie	Województwo Pomorskie	Województwo Śląskie	Województwo Świętokrzyskie	Województwo Warmińsko-Mazurskie	Województwo Wielkopolskie	Województwo Zachodniopomorskie
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
nazwa urządzenia		masa [kg]															
transformatory	5537022	346102	42057	145892	14820	83793	1343449	114150	600933	628366	215562	635981	651744	239031	225591	213388	36165
kondensatory	1377483	39077	29471	31226	4433,5	51778	258296	37159	46721	174416	48655,9	62180	333616	122250	9779,3	61379	67046
inne	106386	709	279	6409	0	3895,5	8119	4306	3624	189	7416	2100	42913	18377	4752	3261	36
transformator, kondensatory oraz inne, podane razem (bez podziału na poszczególne rodzaje)							944									259638	
razem	7020890	385888	71807	183527	19254	139467	1610808	155615	651278	802971	271633	700261	1028273	379658	240122	537666	103247
Zestawienie ilościowe urządzeń (w sztukach), co do których nie określono masy PCB																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
nazwa urządzenia	razem	sztuki															
transformatory	8955			9	16	3423	3001		512		26	2		1	1961	4	
kondensatory	1957					1234		6	8		307	390		12			
inne	310			13		215		17	53		12	0		0	0		
razem	11222	0	0	22	16	4872	3001	23	573	0	345	392	0	13	1961	4	0

Wykres obrazujący ilościowe rozmieszczenie urządzeń PCB wg województw

